

Post boks 23, Smestad - Oslo.  
5. juni 1941.

112366

Til: Eidsivating Lagmannsrett,  
Oslo.

Ad: Begjæring om gjenopptagelse av straffesak mot P. Harsem.

Idet jeg hermed innleverer mitt brev av 2/ds/ om gjenopptakelse av min sak, skal jeg herved få tilføye anmodning i henhold til straffeprosesslovens pgr.420 om at begjæringen stanser dommens fullbyrdelse, d.v.s. fullbyrdelsen av den gjenstående soning på ca. 3 måneder (beregnet etter en tredjedels fradrag i den idømte fengselsstraff).

Det bemerkes at jeg er innkalt til soning den 15.ds.

Erbedigst

P. Harsem (sign.)

Til: Eidsivating Lagmannsrett,  
Oslo.

Ad: Begjæring om gjenopptakelse av straffesak mot P. Harsem.

Undertegnede, Peter Andr. Harsem, begjærer herved gjenopptakelse av Eidsivatings Lagmannsretts dom av 16.8.49, hvorved jeg for forbrytelse mot straffelovens Prgr.86, jfr. 62 jfr.landssviklovens prgr.60, ble dømt til tvangsarbeide i 3 år og 6 mndr. med fradrag av 756 dager for utholdt varetektsarrest, samt videre til å tåle en inndragning av kr.436.000.-

I lagmannsrettens dom (utskriftens side 32) er anført:

"Ifølge tiltaltes forklaring skriver den første kontrakt mellom Harsem-Handberg og tyskerne om brakkebygg seg fra påsketider 1942.

"Hjalmar Handberg oppsøkte da et tjenestested for den tyske krigsmarine i Norge og fortalte her -iflg. tiltalte - en skrone om at han (Handberg) muligens kunne skaffe noe rundtømmer til brakker på Lillehammer. Derved oppnådde Handberg sin hensikt: å få reisetillatelse til Sjursøen, hvor han skulle oppholde seg i påsken og hvor tiltalte allerede på forhånd befandt seg.

"Lang tid etter hjemkomsten til Oslo fikk Handberg forespørsel fra den tyske marine om hvordan det var gått med rundtømmeret på Lillehammer, hvortil han svarte at tømmeret ikke hadde vært brukbart til brakkebygging.

"Dette resulterte i at - ifg. tiltaltes forklaring - Harsem - Hj. Handberg & Co. i skriv av 6.juni 1942 fra Admiral Norwegen fikk pålegg (Befehl) om å organisere arbeidet med bygging av en rekke forskjellige brakketyper for den tyske krigsmarine i Norge, som dennes hovedentreprenørfirma med sete i Oslo.

"Retten finner ikke å kunne godta tiltaltes ovennevnte forklaring.  
"Retten må etter det foreliggende gå ut fra at Harsem-Handberg sommerer 1942 frivillig påtok seg oppdraget som hovedorganisator med hensyn til produksjon av brakkelemmer for den tyske krigsmarine i Norge etter at tiltalte og Hjalmar Handberg på forhånd hadde ført forhandlinger med tyskerne om det.

"Det ble fra tysk side ikke anvendt trusler eller tvang før de påtok seg oppdraget like så litt som det fra tysk side ble foretatt noen revisjon.  
"rekvisisjon"

Grunnen til gjenopptagelsesbegjæring er at jeg nå er i stand til å framlegge for retten nye beviser som vil godtgjøre at Lagmannsrettens bevisvurdering er uriktig, når den har satt den nevnte "Befehl" ut av betraktning og antatt at Hj.Handberg & Co. frivillig påtok seg oppdraget som hovedorganisator m.h.t. produksjon av brakkelemmer for den tyske krigsmarine i Norge. Videre at lagmannsretten har konkludert med at der fra tysk side ikke ble foretatt noen rekvisisjon, til tross for at nevnte tyske Befehl av 6.6.1942 ble framlagt i sakens dokumenter.

Som nytt bevismaterieell vedlegges foreløbig:

- 1) erklæring fra tidl. "Wehrwirtschaftssoffizier", major Walter Krohn
- 2) erklæring fra grosserer Lars Handberg (på hvis handelsbrev firmaet Hj. Handberg & Co. drev sin forretning).
- 3) " " byggmester Haakon Skjelbred, Sandefjord, til hvem Hj. Handberg i 1942 av Marinen fikk ordre ("Befehl") om å henvende seg i anledn. bygning av brakker.

Etter lang tids ettersøkning har det lykkedes meg å få fatt på adressen til Regierungsrat, Dr.jur.Schiedemayer til hvem jeg idag har gjort henvendelse om en uttalelse i sakens anledning og venter jeg å høre fra ham om 8-14 dager.

Jeg søker også etter adressen til marinebaurat Freitag, som var Marinebaurat Hagens nærmeste underordnede og som hadde med brakkebyggingen og Hj. Handberg & Co. å gjøre.

Når den næringsvirksomhet som firmaet Hj.Handberg & Co. måtte utføre i.h.t. det nevnte "Befehl", på denne måten må bli å likestille med etterkommelse av en militær rekvisisjon, kan den ikke ansees som utilbørlig bistand til fienden og min strafffellelse for frivillig BISTAND TIL FIENDEN på dette punkt må derfor bli å oppheve.

-----

Et annet punkt i Lagmannsrettens dom, som jeg mener også betinger gjenopptakelse av min sak er følgende:

I Domspremissene - side 44 - står det:

"Tiltalte har ikke befunnet seg i noen økonomisk nødssituasjon under okkupasjonen, som kunne berettigede ham til å innlede "forretningsforbindelser med fienden."

Men i dommen - side 28 - står det at det var Hjalmar Handberg som innledet forretningsforbinnelse med tyskerne mens jeg var i Nord-Norge.

På side 44 i dommen står det så videre-

"Hans kone hadde en etter norske forhold betydelig formue, vesentlig bestående i lett realisable og kostbare malerier og smykker og annet kostbart innbo og løsøre.

"Verdien av hennes særeie er nå oppgitt å være ca. en kvart million kroner. Tiltalte og hans familie sto derfor ikke dårligere rustet til å tåle de økonomiske påkjenninger som okkupasjonen medførte, enn folk flest i Norge."

Dommerne har støttet seg til en verdiansettelse som skrev seg fra 1918. Som nytt bevis vedlegger jeg innberetning datert 2.1.46 fra min tilsynsmann, advokat Fr. Siggerud, til Erstatningsdirektoratet. På bilag 6, side 4 er min hustrus innbo og løsøre (hennes samlede formue) anslått til kr.47.491,27 ved frigjøringen. Dommernes påstand om at min hustrus formue var ca.1/4 million kroner er derfor ikke holdbar.

At dommerne har skjerpet straffen p.g.a. den feilaktige oppgave over min hustrus formue, må jeg gå ut fra som givet, Ellers var vel ikke forholdet blitt berørt i domspremissene.

Den forannevnte innberetning av 2/1/46 med verdiansettelse av min hustrus innbo og løsøre (kr.47.491,27) var ikke framlagt i lagmannsretts-saka.

En tredje påstand jeg må søke å få omstøtt er følgende: I domspremissene - side 41 - står det følgende-

"Retten finner det således bevist at tiltalte har mottatt et beløp på kr.75.000.- som utgjør hans andel i fortjenesten på Harsem/Handbøgs (skal være Hj.Handberg & Co.) salg av et parti parvestrømper m.v. til tyskerne. Dette beløp er holdt utenfor firmaets bøker og må derfor legges til de inntekter tiltalte har hatt i følge firmaets regnskaper."

Jeg sluttet i firmaet den 31.3.44. Firmaets bøker ble revidert av Ligningsvesenets revisor helt opp til høsten 1944. I 1945 (et år etter at jeg sluttet) tok tyskerne Hj.Handberg & Co.s bøker til revisjon og de er senere forsvunnet. Dette kan jeg føre bevis for. Det er derfor uriktig

av Lagmannsretten å påstå at dette beløp (kr.75.000) er holdt utenfor firmaets bøker.

Den fjerde påstand jeg må søke å få omstøtt er:

I domspremissene (side 23) står det:

"Derimot må han felles fordi han sommeren 1942 sammen med  
"Hj.Handberg stillet til gratis disposisjon for Germanische  
"Leitstelle eiendommen "Signalen" som tiltalte og Handberg på  
"den tid eiet sammen."

Jeg har aldri eiet eiendommen Signalen, hva også hr.Lars Handberg i sin vedlagte erklæring har bekreftet (firmaet Hj.Handberg ble drevet på Lars Handbergs handelsbrev).

Aktor unnlot å framlegge en selvangivelse som jeg hadde skrevet i februar 1943. I denne forekom ikke eiendommen Signalen.

I en senere selvangivelse skrevet av Handberg for meg, hadde <sup>han</sup> helt proforma oppført den halve verdi av eiendommen Signalen, men uten å fratrekke 1/2 av den på eiendommen hvilende gjeld.

Da jeg sluttet i mars 1943, ble posten tilbakeført. Sorenskriveren i Follo har bekreftet at Hj/ Handberg den hele tid har stått som skjøteinnehaver av eiendommen Signalen.

I domspremissene forekommer der en rekke andre påstander som ikke er overensstemmende med det faktiske forhold. Her skal kun nevnes:

I domspremissene står det:

- 1) "at jeg meldte meg inn i NS i 1933, fordi "som han har forklart, han i partiets arbeidsprogram så muligheten for bl.a. reisning av sukkerraffineri".

Noe slikt har jeg aldri forklart. For jeg kan gjennom utdrag av pressen fastslå at jeg først i 1935 tok opp planen om reisning av et sukkerraffineri.

Hvilken nytte skulle jeg forøvrig ha av et "nyfødt" parti for dette formål.

Videre står det:

- 2) at jeg i 1936 gikk inn i Arbeiderpartiet. Jeg har aldri vært medlem av Det norske Arbeiderparti.

Disse 2 påstande kan synes uskyldige, men i domspremissene står det:

"Disse planer (sukkerraffineriet) opptok ham meget sterkt og synes,

sammen med hans planer forøvrig for den norske industri, å ha vært bakgrunnen for den skiftende politiske holdning han inntok etter 1933."

Det ligger derfor nær å tro at dommerne har villet legge inn uedle motiver for de planer som jeg forsøkte å gjennomføre fra 1935 og utover. Dette kan da selvsagt ha hatt innflytelse på dommen.

3) Under behandlingen i Lagmannsretten ble en av domsmennene syk den 7de dag. Min forsvarer h.r.advokat Heuch Bugge protesterte straks mot at retten fortsatte. i sin avsluttende prosedyre gjentok advokat Heuch Bugge sin protest. Aktor, advokat Per Helweg, har i sitt innlegg til Høyesterett bekreftet at advokat Bugge protesterte. Til tross herfor står det i dommen på side 2: "Det fremkom ikke innsigelse mot rettens avgjørelse."

Under henvisning til foranstående og vedlagte nye beviser, ber jeg høfligst om gjenopptakelse av Eidsivatings Lagmannsretts dom av 16.8.1949.

Æ r b ø d i g s t

P. Harsem (s.)